

1.13 MILLAINEN OLO SINULLA ON?

SANASTO JA RAKENTEET

Tuokio on jatkoa tuokiolle 013 Minä olen iloinen.

Omista tunteista ja olotiloista kertomista:

Millainen olo sinulla on?

Minua naurattaa.

Minua itkettää.

Minua pelottaa.

Minua suututtaa.

Minua janottaa.

Sinua naurattaa.

Sinua itkettää.

Millainen olo hänellä on?

Häntä paleltaa.

TARVIKKEET

- maalarinteippiä ja tusseja nimilappuja varten
 - sanastomonisteet oppijoille jaettavaksi
 - opetuskuvat
1. naurattaa
 2. itkettää
 3. väsyttää
 4. paleltaa
 5. suututtaa
 6. janottaa
 7. nälättää
 8. ilahduttaa
 9. pelottaa
 10. jännittää
 11. harmittaa
 12. yskittää
 13. hävettää
 14. mietityttää
 15. oksettaa
 16. kyllästyttää

Jos tuokiossa halutaan välttää kämmenkosketusta, ota mukaan esim. pehmolelu tai kirja apuohjaajalle.

TUOKION KULKU

TUOKION ALOITUS JA TAVOITTEET

Ohjaaja ja apuohjaaja tervehtivät oppijoita: *"Tervetuloa, mukava nähdä!"*. Istutaan piiriin ja esittäytyään. Ohjaaja osoittaa itseään ja nimilappuaan ja kertoo nimensä: *"Minä olen..."*. Apuohjaaja tekee samoin ja osoittaa sen jälkeen vuoron piirissä seuraavana olevalle oppijalle. Kaikki esittäytyvät samalla tavalla. Tehdään nimilaput maalarinteipistä.

Ohjaaja sanoo näyttäen opetuskuva 1: *"Tänään opimme sanomaan 'Minua naurattaa' ja kysymään 'Millainen olo sinulla on?'"*.

SANASTON MALLINNUS

Ohjaaja näyttää ja sanoo ääneen ensin yksitellen opetuskuvat 1-16. Toisella kierroksella ohjaaja näyttää yhden kuvan kerrallaan apuohjaajalle, joka toistaa kuvan sanan. Ohjaaja pyytää käsieleillä oppijoita toistamaan. Toistetaan kaikki kuvat vielä kerran: ohjaaja näyttää kuvan, sanoo sanan ja oppijat toistavat yhdessä.

DIALOGIN MALLINNUS: MINUA NAURATTAA

Ohjaaja antaa yhden opetuskuva apuohjaajalle. Ohjaaja kysyy apuohjaajalta *"Millainen olo sinulla on"*, ja pyytää käsielein oppijoita toistamaan kysymyksen. Apuohjaaja osoittaa itseään, näyttää omaa opetuskuvaansa, esimerkiksi naurattaa (kuva 1), ja vastaa *"Minua naurattaa"*. Oppijat toistavat vastauksen.

Mallinnetaan sama vielä toisella opetuskuvalle. Oppijat toistavat yhdessä sekä kysymyksen että vastauksen.

PUHUVAN SANAKIRJAN MALLINNUS

Ohjaaja esittelee sanakirjan: *"Tässä on...Hän auttaa"*. Apuohjaaja asettuu seisomaan ohjaajan taakse takaviistoon kämmen ojennettuna. Ohjaaja ottaa yhden kuvan ja sanoo siinä olevan fraasin. Toisen kuvan kohdalla ohjaaja esittää, ettei hän muistakaan kuvan fraasia. Ohjaaja koskettaa apuohjaajan (puhuvan sanakirjan) kättä, joka sanoo oikean fraasin, jonka ohjaaja toistaa. Näytetään sama toisen kerran eri opetuskuvalle.

DIALOGIN HARJOITTELU: MILLAINEN OLO SINULLA ON?

Ohjaaja antaa apuohjaajalle ja jokaiselle oppijalle yhden opetuskuvan. Ohjaaja kysyy *“Millainen olo sinulla on?”* -kysymyksen ensin apuohjaajalta, joka vastaa oman kuvansa mukaisesti. Apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi ja ohjaaja kysyy kysymyksen vuorotellen jokaiselta oppijalta. Oppijat vastaavat oman kuvansa mukaisesti. Tehdään toinen kierros kuvia vaihtaen.

Seuraavalla kierroksella vaihdetaan taas kuvia. Ohjaaja kysyy piirissä ensimmäisenä olevalta oppijalta kysymyksen *“Millainen olo sinulla on?”*, oppija vastaa. Ohjaaja kehottaa vastausvuorossa ollutta oppijaa kysymään kysymyksen seuraavalta oppijalta sanomalla *“Kysy!”*. Apuohjaaja toimii puhuvana sanakirjana. Käydään koko kierros läpi niin, että jokainen oppija saa kysyä ja vastata. Viimeisenä vuorossa oleva oppilas kysyy kysymyksen ohjaajalta, joka vastaa (oman kuvansa mukaisesti). Vaihdetaan kuvia ja tehdään toinen kierros.

DIALOGIN MALLINNUKSEN JA HARJOITTELU: MINUA JANOTTAA - SINUA JANOTTAA

Tässä harjoituksessa opetellaan sanoittamaan toisen olotilaa sinua-muodossa. Jotta sinua-muoto olisi selkeästi osoitettu omalle parille, mallinnetaan harjoitus niin, että ohjaaja ja apuohjaaja katsovat toisiaan päin kysyessään ja vastatessaan. Harjoituksen voi tehdä joko piirissä omilla paikoillaan istuen tai toiminnallisemmin alla kuvatulla tavalla:

Ohjaaja ottaa itselleen yhden opetuskuvan jakaa apuohjaajalle ja jokaiselle oppijalle oman kuvan. Ohjaaja ja apuohjaaja nousevat seisomaan. Ohjaaja kysyy apuohjaajalta *“Millainen olo sinulla on?”* ja apuohjaaja näyttää samaansa opetuskuva ja vastaa kuvansa mukaisesti. Ohjaaja toistaa apuohjaajaan vastauksen sinä-muodossa joko neutraalilla, myötätuntoisella tai innostuneella äänellä esimerkiksi *“Aa, sinua janottaa”*. Ohjaaja pyytää oppijoita toistamaan. Sitten apuohjaaja kysyy saman kysymyksen ohjaajalta, ohjaaja vastaa ja apuohjaaja toistaa ohjajan vastauksen sinä-muodossa. Oppijat toistavat.

Ohjaaja ja apuohjaaja pyytävät eleillä oppijoita nousemaan ylös. He kehottavat oppijoita kysymään toisiltaan vointia sanomalla *“Kysy!”* ja näyttämällä mallia oppijoiden luona kiertelystä ja voinnin kysymisestä ja sanoittamisesta. Kun oppijat ovat aloittaneet kysymisen ja toisen olon sanoittamisen, sekä ohjaaja että apuohjaaja toimivat puhuvina sanakirjoina tilassa kierrellen. Tarkoitus on, että oppijat keskustelevat sikin sokin toistensa kanssa. Harjoituksen lopuksi kaikkia pyydetään palaamaan omalle paikalleen piiriin.

LOPPUKUULUMISET

Harjoituksessa jokainen oppija saa kertoa oman olotilansa tuokiassa harjoiteltujen fraaseja käyttäen.

Ohjaaja laittaa kaikki opetuskuvat piirin keskelle lattialle. Ohjaaja kysyy apuohjaajalta *“Millainen olo sinulla on?”* ja apuohjaaja vastaa oman olotilansa mukaisesti jotain harjoiteltua fraasia käyttäen. Apuohjaaja kysyy saman kysymyksen ohjaajalta, joka vastaa. Ohjaaja valitsee jonkun muun kuin apuohjaajan käyttämän fraasin. Ohjaaja kysyy kysymyksen vuorotellen jokaiselta oppijalta. Apuohjaaja toimii puhuvana sanakirjana.

TUOKION LOPETUS

Ja oppijoille sanastomonisteet. Toistakaa monisteiden sanat ja fraasit vielä kerran. Kiitä ja kehu oppijoita: *“Hienoa, hyvin tehty! Nähdään ensi kerralla! Hei hei!”*

Lisätehtävä: Millainen olo hänellä on? Häntä mietityttää.

Jos aikaa on ja oppijat vaikuttavat innokkailta, voidaan harjoitella vielä muotoa *“Häntä mietityttää”*. Tällöin toisen olotilan sanoittaminen osoitetaan selvästi muille, ei henkilölle itselleen (vrt. *“Sinua mietityttää.”*). Ohjaaja antaa apuohjaajalle opetuskuvan ja kysyy oppijoilta *“Millainen olo (apuohjaajan nimi) on?”*. Oppijat toistavat kysymyksen. Ohjaaja katsoo apuohjaajan kuvaa ja kertoo oppijoille *“Häntä mietityttää”*. Oppijat toistavat. Mallinnetaan harjoitus toisen kerran niin, että ohjaaja ottaa kuvan ja apuohjaaja kysyy ja kertoo. Oppijat toistavat.

Jokaiselle oppijalle jaetaan opetuskuva. Ohjaaja kysyy apuohjaajalta hänen vieressään istuvan oppijan olotilaa *“Millainen olo (oppijan nimi) on?”*. Apuohjaaja kertoo oppijan olotilan muille esimerkiksi *“Häntä yskittää”*. Apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi oppijoiden piiriin taakse ja ohjaaja kysyy oppijalta seuraavana piirissä istuvan oppijan olotilaa. Jatketaan kierros loppuun niin, että jokainen oppija saa kertoa vieressään istuvan henkilön olotilasta.